

การศึกษาการมีส่วนร่วมในการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุโขทัย เขต 1

A Study of Participation in Internal Education Quality Assurance of School
under Sukhothai Primary Educational Service Office 1

สิริรัตน์ พรหมปัน¹

Sirirut Phompan

นงลักษณ์ ใจฉลาด¹

Nongluck Jaichalad

Corresponding Author E-mail: dr.nongluck@psru.ac.th

บทคัดย่อ

บทความวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาการมีส่วนร่วมในการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุโขทัย เขต 1 ประชากรได้แก่ สถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุโขทัย เขต 1 จำนวน 133 แห่ง กลุ่มตัวอย่างได้แก่ สถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุโขทัย เขต 1 จำนวน 103 แห่ง ได้มาจากการกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างโดยใช้ตารางของเครซีและมอร์แกน โดยคัดเลือกกลุ่มผู้ให้ข้อมูลโรงเรียนละ 2 คน จำนวน 206 คน จำแนกเป็น ผู้บริหารสถานศึกษา จำนวน 103 คน ครู จำนวน 103 คน ซึ่งเลือกแบบเจาะจง เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยได้แก่ แบบสอบถามมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ ได้ค่าดัชนีความสอดคล้องอยู่ระหว่าง 0.60 -1.00 ค่าความเชื่อมั่นทั้งฉบับเท่ากับ 0.97 สถิติที่ใช้วิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

ผลการวิจัยพบว่า ระดับการมีส่วนร่วมในการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุโขทัย เขต 1 ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเรียงลำดับจากค่าเฉลี่ยมากไปหาน้อยดังนี้ 1) การมีส่วนร่วมด้านการดำเนินการ 2) การมีส่วนร่วมด้านการวางแผน 3) การมีส่วนร่วมด้านการประเมินผล อยู่ในระดับมาก 4) การมีส่วนร่วมด้านการตัดสินใจ

คำสำคัญ: การมีส่วนร่วม, การประกันคุณภาพ, การประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา

Abstract

The objective of this research was to study of participate on internal education quality assurance of schools under Sukhothai Primary Educational Service Area Office 1. The population consisted of 103 schools with Two informants from each school that consisted of one school administrator and one quality assurance teacher a total of 206 people. Five-rating scale questionnaire was used as a research instrument with item objective congruence between .60 – 1.00 and reliability of .97. Data were analyzed using statistics, including mean and standard deviation.

The results of this research found that: the participate on internal education quality assurance of schools in overall was at the high level. On the other hand, when each aspect was considered, it was found that the aspects with the highest mean was the participation, On the other hand, the aspect with the lowest mean was the decision making, the details of each aspect were as follow. 1) The aspect

¹ คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏพิบูลสงคราม

Faculty of Education, Pibulsongkram Rajabhat University

of the Operational was a high level 2) The aspect of the Planning was a high level. 3) The aspect of the Assessment was a high level 4) The aspect of the Decision making was a high level.

Keywords: Participation, Quality assurance, Internal education quality assurance

บทนำ

การศึกษาเป็นเครื่องมือในการพัฒนาศักยภาพของมนุษย์ ให้เป็นบุคคลที่มีคุณภาพเพื่อเตรียมพร้อมที่จะเผชิญกับความท้าทายจากกระแสโลกที่มีการแข่งขันกันอย่างรุนแรง การพัฒนาคนให้มีคุณภาพจึงเป็นเรื่องที่มีความจำเป็นอย่างยิ่ง โดยการศึกษาเป็นกลไกที่สำคัญในการพัฒนาคุณภาพคน ให้สามารถพัฒนาศักยภาพที่มีอยู่ในตัวคนได้อย่างเต็มที่ ซึ่งจากผลกระทบของกระแสโลกาภิวัตน์ ก่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงทางด้านต่าง ๆ อย่างรวดเร็ว ส่งผลให้บุคคลต้องมีการเรียนรู้ที่จะปรับตัวให้ทันกับยุคสมัย การที่บุคคลจะเรียนรู้และปรับตัวได้ดี อันเนื่องมาจากการได้รับการศึกษาที่มีคุณภาพแล้ว ดังนั้น การพัฒนาระบบการศึกษาให้มีคุณภาพและประสิทธิภาพในทุก ๆ ด้าน จะต้องเกิดจากการสร้างความร่วมมือและการประสานสัมพันธ์ระหว่างบุคลากรในสถานศึกษา ผู้ปกครอง ชุมชน และองค์กรต่างๆ ที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษา อีกทั้งยังต้องมีระบบการประกันคุณภาพการศึกษาที่เป็นที่ยอมรับของผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้อง ซึ่งสอดคล้องกับประกาศกฎกระทรวงฉบับเดิม ว่าด้วย ระบบ หลักเกณฑ์ และวิธีการประกันคุณภาพการศึกษา พุทธศักราช 2553 ซึ่งได้กำหนดระบบหลักเกณฑ์และวิธีการส่งเสริมสนับสนุนและกำกับดูแลของหน่วยงานต้นสังกัด ตามหลักเกณฑ์และแนวปฏิบัติที่ให้สถานศึกษายึดหลักการมีส่วนร่วมของชุมชนและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องทั้งภาครัฐและภาคเอกชน โดยดำเนินการดังนี้ คือ 1) กำหนดมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา 2) จัดทำแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษาที่มุ่งคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา 3) จัดระบบบริหารและสารสนเทศ 4) ดำเนินงานตามแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษา 5) จัดให้มีการติดตามตรวจสอบคุณภาพการศึกษา 6) จัดให้มีการประเมินคุณภาพ 7) จัดทำรายงานประจำปีที่เป็นรายงานประเมินคุณภาพภายใน และ 8) จัดให้มีการพัฒนาคุณภาพการศึกษาอย่างต่อเนื่อง (ศิริณา สมศรี, 2560, น. 2) สอดคล้องกับสำนักทดสอบทางการศึกษา (2554, น. 185) สรุปได้ว่า การประกันคุณภาพเป็นหน้าที่ของบุคลากรทุกคนในสถานศึกษา ไม่ว่าจะเป็นผู้บริหาร ครู อาจารย์ และบุคลากรอื่น ๆ ในสถานศึกษาโดยการดำเนินงานจะต้องให้ผู้ที่เกี่ยวข้อง เช่น ผู้เรียน ชุมชน เขตพื้นที่การศึกษา หรือหน่วยงานที่กำกับดูแลเข้ามามีส่วนร่วมในการกำหนดเป้าหมาย วางแผน ติดตาม ประเมินผล พัฒนาและปรับปรุง ผลักดันให้สถานศึกษามีคุณภาพเพื่อให้ผู้เรียนได้รับการศึกษาที่ดีมีคุณภาพ และสร้างความมั่นใจและความพึงพอใจของผู้รับบริการตามมาตรฐานการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา

ทั้งนี้ ศิริวรรณ ขวัญมุข (การสื่อสารส่วนบุคคล, 1 พฤษภาคม 2563) รองผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุโขทัย เขต 1 ได้ติดตามการจัดการศึกษาของสถานศึกษา พบว่า การดำเนินการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา ส่วนหนึ่งยังดำเนินการโดยไม่มีส่วนร่วมอย่างแท้จริงของบุคลากรที่เกี่ยวข้องยังคงขาดการมีส่วนร่วมของบุคคลภายในและภายนอกสถานศึกษา ส่วนใหญ่จะเป็นการดำเนินการโดยครูที่ได้รับมอบหมายจากผู้อำนวยการสถานศึกษาเท่านั้น โดยไม่ได้เกิดจากความสมัครใจที่จะเข้ามามีส่วนร่วม ยังมีครูในสถานศึกษาจำนวนมากตลอดจนชุมชน และผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องในการจัดการศึกษา ซึ่งบุคลากรเหล่านี้ยังไม่มีความรู้ ความเข้าใจ จึงทำให้การดำเนินการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาไม่ประสบผลสำเร็จตามเป้าหมายที่กำหนดไว้ สอดคล้องกับงานวิจัยของเกื้อกุล เครือวัลย์ (2557, น. 104) เรื่อง การศึกษาการดำเนินงานโรงเรียนดีศรีตำบล สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา

ประณตศึกษาสุโขทัย เขต 1 พบว่า ด้านผลผลิตมีค่าเฉลี่ยต่ำสุด ดังนั้นควรมีกระบวนการที่ส่งเสริมและสนับสนุนให้ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องได้มีการดำเนินงานตามเป้าหมายดัชนีชี้วัดสภาพความสำเร็จ ให้มีประสิทธิภาพสูงสุด จากความเป็นมาและปัญหาดังกล่าวข้างต้น ผู้วิจัยจึงสนใจศึกษาการมีส่วนร่วมในการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุโขทัย เขต 1 เพื่อเป็นแนวทางในการปรับปรุงการประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา ให้มีประสิทธิภาพและทำให้ผู้เรียนมีคุณภาพที่สูงขึ้น

วัตถุประสงค์การวิจัย

เพื่อการศึกษาการมีส่วนร่วมในการประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุโขทัย เขต 1

วิธีดำเนินการวิจัย

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากร คือ สถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุโขทัย เขต 1 จำนวน 133 แห่ง กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ สถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุโขทัย เขต 1 จำนวน 103 แห่ง โดยใช้ตารางประมาณค่ากลุ่มตัวอย่างของเครซีและมอร์แกน (Krejcie & Morgan, 1986 อ้างถึงใน บุญชม ศรีสะอาด, 2556, น. 43) คัดเลือกกลุ่มผู้ให้ข้อมูลสถานศึกษาละ 2 คน ได้กลุ่มผู้ให้ข้อมูลจำนวน 206 คน จำแนกเป็น ผู้บริหารสถานศึกษา จำนวน 103 คน ครู จำนวน 103 คน ซึ่งเลือกแบบเจาะจง (Purposive sampling)

2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้วิจัย ได้แก่ แบบสอบถามมีลักษณะของแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ (Rating scale) แสดงค่าแต่ละระดับ 5 หมายถึง สภาพการมีส่วนร่วมในการประกันคุณภาพฯ อยู่ในระดับมากที่สุด 4 หมายถึง สภาพการมีส่วนร่วมในการประกันคุณภาพฯ อยู่ในระดับมาก 3 หมายถึง สภาพการมีส่วนร่วมในการประกันคุณภาพฯ อยู่ในระดับปานกลาง 2 หมายถึง สภาพการมีส่วนร่วมในการประกันคุณภาพฯ อยู่ในระดับน้อย 1 หมายถึง สภาพการมีส่วนร่วมในการประกันคุณภาพฯ อยู่ในระดับน้อยที่สุด โดยผ่านการหาค่าดัชนีความสอดคล้อง (Index of item objective congruence: IOC) จากผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 5 คน ซึ่งได้ค่าความสอดคล้องทั้งฉบับอยู่ระหว่าง 0.6-1.00 หาค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม โดยผ่านการทดลองใช้ (Try out) กับกลุ่มที่ไม่ใช่กลุ่มผู้ให้ข้อมูล จำนวน 30 คน และได้ค่าความเชื่อมั่นทั้งฉบับเท่ากับร้อยละ 97

3. การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยขอหนังสือจากคณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏพิบูลสงคราม ถึงผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุโขทัย เขต 1 เพื่อขอความร่วมมือในการเก็บข้อมูลการทำวิจัย และส่งแบบสอบถามพร้อมสำเนาหนังสือขอความร่วมมือในการทำวิจัยส่งให้แก่สถานศึกษา โดยใช้รูปแบบออนไลน์ (Google form) พบว่า ผู้วิจัยได้รับแบบสอบถามคืน จำนวน 176 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 86

4. การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยดำเนินการวิเคราะห์โดยการวิเคราะห์หาค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน โดยสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.)

สรุปผลการวิจัย

การดำเนินการวิจัย สรุปได้ว่า สภาพการมีส่วนร่วมในการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุโขทัย เขต 1 ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ด้านการดำเนินงาน ส่วนด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ ด้านการตัดสินใจ โดยมีรายละเอียดดังตาราง

ตารางที่ 1 ผลการวิเคราะห์ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานการมีส่วนร่วมในการประกันคุณภาพฯ ในภาพรวม

การมีส่วนร่วมในการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา		$\bar{X}$	S.D.	ระดับ	ลำดับ
1	ด้านการมีส่วนร่วมด้านการวางแผน	4.41	0.49	มาก	2
2	ด้านการมีส่วนร่วมด้านการตัดสินใจ	4.34	0.55	มาก	4
3	ด้านการมีส่วนร่วมด้านการดำเนินการ	4.41	0.47	มาก	1
4	ด้านการมีส่วนร่วมด้านการประเมินผล	4.37	0.48	มาก	3
รวมเฉลี่ย		4.38	0.47	มาก	

จากตารางที่ 1 พบว่า ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.38$, S.D. = 0.47) และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ด้านการดำเนินการ ($\bar{X} = 4.41$, S.D. = 0.47) และด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด คือ ด้านการตัดสินใจ ($\bar{X} = 4.34$, S.D. = 0.55)

อภิปรายผลการวิจัย

จากการศึกษาการมีส่วนร่วมในการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุโขทัย เขต 1 โดยภาพรวม อยู่ในระดับมาก ทั้งนี้เป็นเพราะว่าผู้บริหารสถานศึกษา ครูและผู้มีส่วนเกี่ยวข้องได้มีส่วนร่วมในการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา อีกทั้งยังเปิดโอกาสให้ทุกคนได้เข้ามามีบทบาทร่วมกันประเมินผลการจัดการศึกษา มีส่วนร่วมวางแผนและการตัดสินใจในการกำหนดมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา การจัดทำแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษาที่มุ่งคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษาของติดตามตรวจสอบคุณภาพการศึกษา โดยจัดให้มีการประเมินคุณภาพ ร่วมกันจัดทำรายงานประจำปีที่เป็นรายงานประเมินคุณภาพภายในและมีการพัฒนาคุณภาพการศึกษาอย่างต่อเนื่อง ซึ่งสอดคล้องกับ European Commission (2018, pp. 11-32) โดยคณะกรรมการยุโรป กล่าวถึงการพัฒนาโรงเรียน ในด้านต่าง ๆ สรุปได้ว่า การบริหารสภาพแวดล้อมกับการประกันคุณภาพในด้านการจัดสภาพแวดล้อมที่เหมาะสมกับผู้เรียน เป็นปัจจัยสำคัญที่จะทำให้การประกันคุณภาพมีประสิทธิภาพและประสิทธิผล กล่าวคือ หากผู้เรียนได้รับการสนับสนุนจากทางโรงเรียน ไม่ว่าจะเป็นด้านการจัดการเรียนการสอน การส่งเสริมกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน การจัดกิจกรรมที่เกิดจากความร่วมมือของผู้ปกครองและโรงเรียนเป็นส่วนสำคัญที่ทำให้ผู้เรียนมีผลสัมฤทธิ์ที่ดีขึ้น จะทำให้การประกันคุณภาพทางการศึกษามีผลสัมฤทธิ์ที่ดีขึ้นเช่นเดียวกัน สอดคล้องกับ สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2561, น. 7) กล่าวว่า คุณภาพของการบริหารและการจัดการของผู้บริหารสถานศึกษา หมายถึง การดำเนินการบริหารและการจัดการของสถานศึกษาที่ครอบคลุมด้านวิชาการ ด้านครูและบุคลากรทางการศึกษา ด้านข้อมูลสารสนเทศ และด้านสภาพแวดล้อม โดยเปิดโอกาสให้ผู้ที่เกี่ยวข้องทุกฝ่ายมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา เพื่อสร้างความมั่นใจด้านคุณภาพการศึกษา สอดคล้องกับกาญจนา

เนียมจันทร์ (2561) ได้ศึกษาวิจัย เรื่อง การมีส่วนร่วมของผู้บริหารและครูในการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 10 จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ พบว่า โดยภาพรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก สอดคล้องกับศิริณา สมศรี (2560) ได้ศึกษาวิจัย เรื่อง สภาพปัญหาและแนวทางแก้ไขการดำเนินงานแบบมีส่วนร่วมของครูและผู้บริหารในกระบวนการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาโรงเรียนกลุ่มเชิงคำ 1 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพะเยาเขต 2 พบว่า อยู่ในระดับมาก สอดคล้องกับ นันทรัตน์ เกตุพงษ์พันธ์ (2562) ได้ศึกษาวิจัย เรื่อง การพัฒนาการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดการศึกษาระดับปฐมวัยของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุราษฎร์ธานี เขต 1 พบว่า โดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก และสอดคล้องกับอลงกรณ์ ขอบชิน (2560) ได้ศึกษาวิจัย เรื่อง การมีส่วนร่วมของครูในการประกันคุณภาพการศึกษาในกลุ่มโรงเรียนเครือข่ายสถานศึกษาที่ 7 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุบลราชธานี เขต 3 พบว่า การมีส่วนร่วมของครูในการประกันคุณภาพการศึกษาในกลุ่มโรงเรียนเครือข่ายสถานศึกษาที่ 7 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุบลราชธานี เขต 3 โดยภาพรวม อยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายด้านทั้ง 4 ด้าน ดังนี้ 1) ด้านการมีส่วนร่วมด้านการวางแผน สอดคล้องกับอนุกุล ศิริจันทร์ (2562) ได้ศึกษาวิจัย เรื่อง การมีส่วนร่วมของประชาชนในการบริหารงาน พบว่า การมีส่วนร่วมด้านการวางแผน (Planning) คือ การมีส่วนร่วมในการประชุม ให้ความคิดเห็นในกระบวนการจัดวางแผนงานโครงการ การกำหนดเป้าหมาย การดำเนินงาน งบประมาณ และทรัพยากร การดำเนินการล่วงหน้าของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน 2) ด้านการมีส่วนร่วมด้านการตัดสินใจ สอดคล้องกับพัชญา วรรณโชค (2566) ได้ศึกษาวิจัย เรื่อง ความสัมพันธ์ระหว่างการบริหารจัดการแบบมีส่วนร่วมกับประสิทธิผลของโรงเรียนประถมศึกษาขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุโขทัย เขต 2 พบว่า ระดับการบริหารจัดการแบบมีส่วนร่วมอยู่ในระดับมากที่สุด ระดับประสิทธิผลอยู่ในระดับมากที่สุดและพบว่าทั้งการบริหารจัดการแบบมีส่วนร่วมและประสิทธิผลของโรงเรียนประถมศึกษาขนาดเล็กสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุโขทัย เขต 2 มีความสัมพันธ์กันทางบวกอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 โดยผลการวิจัยปรากฏเช่นนี้ มีสาเหตุมาจากกลุ่มผู้บริหารยุคใหม่มีการยึดหลักการบริหารแบบมีส่วนร่วมเป็นสำคัญ โดยเฉพาะโรงเรียนประถมศึกษาขนาดเล็กที่ขาดแคลนในเรื่องของวัสดุอุปกรณ์ งบประมาณ บุคลากร รวมไปถึงสื่อเทคโนโลยีที่ทันสมัยจึงจำเป็นที่จะต้องบริหารจัดการโรงเรียนโดยอาศัยความร่วมมือในรูปแบบต่าง ๆ และยังทำให้ผู้บริหารมีแนวทางในการดำเนินงาน เน้นการมีส่วนร่วมในการวางแผน การมีส่วนร่วมในการดำเนินการ การมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ การมีส่วนร่วมในการรับผลประโยชน์ และการมีส่วนร่วมในการประเมินผลก็จะทำให้โรงเรียนมีประสิทธิผล บรรลุผลตามเป้าหมายที่ได้ตั้งไว้ 3) ด้านการมีส่วนร่วมด้านการดำเนินการ สอดคล้องกับสิริพร ปาณาวงษ์ และคณะ (2564) ได้ศึกษาวิจัย เรื่องการประเมินความต้องการจำเป็นในการมีส่วนร่วมพัฒนาแหล่งเรียนรู้นอกสถานศึกษาระหว่างชุมชนกับสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครสวรรค์ เขต 2 พบว่า มีความเหมาะสม ความเป็นไปได้ และความมีประโยชน์อยู่ในระดับมากที่สุด 4) ด้านการมีส่วนร่วมด้านการประเมินผล สอดคล้องกับอรุณรัตน์ พิชชาติไพร และนิยดา เปี่ยมพิชนะ (2565) ได้ศึกษาวิจัย เรื่อง แนวทางการมีส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 4 พบว่า ด้านการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา คือ การมีส่วนร่วมในการตรวจสอบและทบทวนคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา โดยใช้วิธีการที่หลากหลายและเหมาะสม และสอดคล้องกับอนุกุล ศิริจันทร์ (2562) ได้ศึกษาวิจัย เรื่อง การมีส่วนร่วมของประชาชนในการบริหารงาน พบว่า การมีส่วนร่วม

ด้านการประเมินผล (Evaluation) คือ การมีส่วนร่วมในการกำหนดเกณฑ์รูปแบบ ตรวจสอบการทำงานตามแผนงาน โครงการต่าง ๆ ร่วมกับโรงเรียนของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน

องค์ความรู้ใหม่ที่ได้จากการวิจัย

1. ผู้บริหาร ครูและผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง มีความตระหนักถึงขั้นตอนการเตรียมการในการตั้งเป้าหมายเพื่อดำเนินโครงการ/กิจกรรม การกำหนดนโยบายการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา ทุกฝ่ายต่างมีส่วนร่วมในการประสานงาน มีการเตรียมความพร้อมทรัพยากรและบุคลากร มีการแต่งตั้งคณะกรรมการทำงาน

2. ผู้บริหารได้นำหลักการตัดสินใจมาประยุกต์ใช้ในการบริหารจัดการ นำข้อมูลมาวิเคราะห์ปัญหาอย่างรอบด้านโดยให้ผู้ร่วมงานมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ

3. ผู้บริหารเปิดโอกาสให้ครูและผู้มีส่วนเกี่ยวข้องได้มีส่วนร่วมปรับปรุงการประเมินคุณภาพในการดำเนินงาน โครงการ/กิจกรรม

4. ผู้บริหารเปิดโอกาสให้ครูและผู้มีส่วนเกี่ยวข้องได้มีส่วนร่วมกับคณะกรรมการในการวิเคราะห์ปัญหาและปัจจัยแห่งความสำเร็จจากรายงานคุณภาพการศึกษาประจำปีของสถานศึกษา โดยการวิเคราะห์ข้อมูลจากผลการดำเนินงานต่าง ๆ ของสถานศึกษา เป็นต้น

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย

จากผลการศึกษา พบว่า การมีส่วนร่วมด้านการตัดสินใจ มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด มีข้อเสนอแนะ ดังนี้

1.1 ผู้บริหารทางการศึกษาสามารถนำผลการวิจัยในการศึกษาสภาพการมีส่วนร่วมและแนวทางการสร้างการมีส่วนร่วมในการประกันคุณภาพ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุโขทัย เขต 1 ไปใช้วางแผนจัดทำนโยบายการพัฒนาระบบประกันคุณภาพของสถานศึกษา ให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

1.2 ผู้บริหารสถานศึกษา ควรเปิดโอกาสให้ครูผู้มีส่วนเกี่ยวข้องได้มีส่วนร่วมตัดสินใจในการจัดทำแผนพัฒนาการศึกษาของสถานศึกษา ได้ร่วมตัดสินใจประเมินโครงการ/กิจกรรมต่าง ๆ และนำผลการประเมินมาวิเคราะห์หาปัจจัยแห่งความสำเร็จ เพื่อพัฒนาคุณภาพการจัดการศึกษาต่อไป

2. ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

2.1 ควรศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อการตัดสินใจการมีส่วนร่วมในการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุโขทัย เขต 1

2.2 ศึกษารูปแบบการมีส่วนร่วมในการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุโขทัย เขต 1

แหล่งอ้างอิง

กาญจนา นิยมจันทร์. (2561). การมีส่วนร่วมของผู้บริหารและครูในการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 10 [วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารธุรกิจ ภาควิชาบริหารธุรกิจ]. มหาวิทยาลัยรามคำแหง.

เกื้อกูล เครือวัลย์. (2557). การศึกษาการดำเนินงานโรงเรียนดีศรีตำบล ตามเป้าหมายดัชนีชี้วัดสภาพความสำเร็จ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุโขทัย เขต 1 [วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารธุรกิจ ภาควิชาบริหารธุรกิจ]. มหาวิทยาลัยราชภัฏพิบูลสงคราม.

- นันทรัตน์ เกตุพงษ์พันธ์. (2562). การพัฒนาการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดการศึกษาระดับปฐมวัย ของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา สุราษฎร์ธานี เขต 1 [วิทยานิพนธ์ ปริญญาโทบริหารธุรกิจ, มหาวิทยาลัยราชภัฏสุราษฎร์ธานี]. SRU Intellectual Repository. <http://ir.sru.ac.th/handle/123456789/723>
- พัชญา วรรณโชค. (2566). ความสัมพันธ์ระหว่างการบริหารจัดการแบบมีส่วนร่วมกับประสิทธิผลของ โรงเรียนประถมศึกษาขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุโขทัย เขต 2 [วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารธุรกิจ ไม่ได้ตีพิมพ์]. มหาวิทยาลัยราชภัฏอุตรดิตถ์.
- ศิริภา สมศรี. (2560). สภาพปัญหาและแนวทางแก้ไขการดำเนินงานแบบมีส่วนร่วมของครูและผู้บริหาร ในกระบวนการดำเนินการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา โรงเรียนกลุ่มเชิงคำ 1 สังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพะเยา เขต 21 [วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารธุรกิจ, มหาวิทยาลัยพะเยา]. University of Phayao Digital Collections. <http://www.updc.clm.up.ac.th/handle/123456789/1941>
- สิริพร ปาณาวงษ์, วุฒิชัย พิสิก, และณิชาธิ์ ป้อมสัมฤทธิ์. (2564). การประเมินความต้องการจำเป็นในการมีส่วนร่วมพัฒนาแหล่งเรียนรู้นอกสถานศึกษาระหว่างชุมชนกับสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครสวรรค์ เขต 2. วารสารมหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม, 15(3), 56-68. <https://so05.tci-thaijo.org/index.php/rmuj/article/view/256361>
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. (2561). แนวทางการประเมินคุณภาพตาม มาตรฐาน การศึกษา ระดับปฐมวัย ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานและระดับ การศึกษาขั้นพื้นฐานศูนย์ การศึกษาพิเศษ. โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์ การเกษตรแห่งประเทศไทย
- อนุกุล ศิริจันทร์. (2562). การมีส่วนร่วมของประชาชนในการบริหารงาน. *Journal of Roi Kaensarn Academi*, 4(1), 18-31. <https://so02.tci-thaijo.org/index.php/JRKSA/article/view/246208>
- อลงกรณ์ ขอบชิน. (2560). การศึกษาการมีส่วนร่วมของครูในการประกันคุณภาพการศึกษาในกลุ่ม โรงเรียนเครือข่ายสถานศึกษาที่ 7 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุบลราชธานี เขต 3 [วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารธุรกิจ ไม่ได้ตีพิมพ์]. มหาวิทยาลัยนอร์ทกรุงเทพ.
- อรุณรัศมี พิฆาตไพร และนิดา เปี่ยมพิชนะ. (2565). เรื่องการประเมินความต้องการจำเป็นในการมีส่วนร่วมพัฒนาแหล่งเรียนรู้นอกสถานศึกษาระหว่างชุมชนกับสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาประถมศึกษา นครสวรรค์ เขต 2. วารสารบริหารการศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏ, 22(1), 13-26. <https://so06.tci-thaijo.org/index.php/BUAJEAD/article/view/240626>
- European Commission. (2018). *Quality assurance for school development*. https://education.ec.europa.eu/sites/default/files/document-library-docs/2018-wgs2-quality-assurance-school_en.pdf

